

Almere bereidt zich voor op Floriade 2022

Stap voor stap naar een schaalbare bediencentrale

Tunnelbediening
en -bewaking

Brug- en
sluisbediening

Verkeers-
management

Parkeerbeheer
en -toezicht

Stadstoezicht
en -beheer

Crowd-
management

as a Service

Almere bereidt zich voor op Floriade 2022

Stap voor stap naar een schaalbare bediencentrale

Almere wil dat het internationale evenement Floriade 2022 vlekkeloos verloopt en een visitekaartje voor de stad is. Dat kan alleen als de gemeente alle processen op het gebied van bereikbaarheid, parkeren en veiligheid optimaal beheert en uitvoert. Om die reden werkt de gemeente in stappen aan een geïntegreerde multidomein beheer- en bediencentrale.

Vanaf het voorjaar van 2022 is Almere een half jaar lang gastheer van de prestigieuze Wereldtuinbouwtentoonstelling Floriade, dat dit keer als thema *Growing green cities* heeft. Vanuit de hele wereld zullen in totaal zo'n 2,2 miljoen (!) bezoekers Almere aandoen.

Als gastheer is Almere er verantwoordelijk voor dat deze bezoekers vlot en veilig op het Floriade-terrein kunnen komen, zonder daarbij de inwoners van Almere in de weg te zitten. Dat is al een forse opgave voor de bestaande centrales voor verkeersmanagement, parkeerbeheer en stadstoezicht van de gemeente. Maar daar komt bij dat Almere de ambitie heeft van de Floriade een echte **showcase** te maken, niet alleen inhoudelijk op het vlak van tuinbouw, maar ook wat organisatie betreft. Almere wil zich internationaal kunnen profileren als innovatieve stad.

Programma iCentrale

Nu was gemeente Almere al bezig om haar verkeersmanagement, parkeren en stadstoezicht te stroomlijnen: de gemeente neemt sinds 2016 actief deel aan het programma **iCentrale**. Dit is een publiek-privaat programma dat als doel heeft de bediencentra-

les van provincies en gemeenten slimmer en efficiënter in te richten – zie het kader op de achterpagina. Toen de Floriade-verantwoordelijken binnen de gemeente zich begin 2018 over de beheer- en managementtaken rond Floriade bogen, was de link dan ook snel gelegd: iCentrale kan door 'slim combineren en integreren' de Floriade helpen om de beheer- en bedientaken rond verkeersmanagement, parkeren en stadstoezicht naar het niveau van een showcase te tillen – klaar voor de grootste toestroom aan bezoekers die Almere ooit te verwerken heeft gekregen.

De uitgangssituatie: drie centrales

Almere beschikt op dit moment over drie losse bediencentrales. De centrale voor **parkeermanagement** is geheel in eigen beheer. De moderne en goed geoutilleerde centrale voor **stadstoezicht** is ook van Almere zelf, maar het personeel wordt ingehuurd en is dus extern. De **verkeersmanagementcentrale** ten slotte wordt al meer dan acht jaar 'as a service' afgenomen van een private partij. De gemeente heeft dus niet hoeven investeren in een fysieke locatie, maar beschikt wel over alle functionaliteit van een

Jaap Kroese,
Accountmanager
Cameratoezicht,
gemeente Almere:

“Wat me vertrouwen geeft, is de doordachte aanpak van het programma iCentrale. Er is een duidelijke visie en die wordt gedragen door de publiek-privé deelnemers. De ontwikkelde iDiensten zijn schaalbaar, compatibel en leveranciers-onafhankelijk.”

centrale. De 10 dynamische route-informatiepanelen en 139 verkeersregelininstallaties, waarvan er op dit moment 28 intelligent zijn (iVRI), worden op afstand beheerd en aangestuurd. In Almere zelf is een desk om mee te kijken en te coördineren – een inspanning die de gemeente slechts 0,4 fte kost. De verkeerscentrale verzorgt inmiddels ook het verkeersmanagement voor gemeente Noordoostpolder, Lelystad en voor een deel van de provincie Flevoland.

Integreren biedt meerwaarde

Wat dat aangaat is de uitgangssituatie van Almere al behoorlijk vooruitstrevend, zeker wat verkeersmanagement betreft. Maar Almere zal daar met het iCentrale-programma gemakkelijk nog veel meer innovatie aan kunnen toevoegen. Een mooie slag voor Almere is bijvoorbeeld het **integreren** van taken, zodat de gemeente van drie losse centrales naar één geïntegreerde multi-domein bediening kan: voor parkeren, stadstoezicht, verkeersmanagement en wellicht nog andere domeinen.

Van drie naar één is trouwens niet alleen vanuit kostenoverwegingen interessant. Het

biedt namelijk ook mogelijkheden tot slim afstemmen. Een voorbeeld: tijdens grote evenementen kan een operator in de centrale beter en veiliger ingrijpen als hij een scherp beeld heeft van én het verkeer én de voetgangersstromen.

Om zo'n integratie mogelijk te maken, heeft het programma iCentrale een hele serie **iDiensten** uitgewerkt en getest, variërend van monitoring en bedienings tot complete (virtuele) centrales voor de domeinen verkeersmanagement, parkeerbeheer, stadsbeheer- en toezicht, event- en crowdmanagement, brug- en sluisbediening en tunnelbewaking en -bediening.

Deze iDiensten zullen elk door **meerdere marktpartijen** worden aangeboden. Ze zijn onderling **compatibel**. De centrales voor de verschillende domeinen zijn bijvoorbeeld zo opgezet dat ze altijd gemakkelijk te integreren zijn tot een multidomein centrale. Ook het aansluiten van andere overheden is dankzij de gestandaardiseerde koppelvlakken eenvoudig. De centrales zijn daarmee compleet **schaalbaar** – en dat zonder het gevaar van een vendor lock-in. De kwaliteit wordt ge-

Maarten 't Eind,
Strategisch
adviseur Stads-
ruimte,
gemeente Almere:

“We hebben de roadmap met veel verschillende afdelingen van de gemeente samengesteld. Door de beproefde methode van iCentrale vielen alle puzzelstukjes in korte tijd op de juiste plek. Werken aan de roadmap heeft voor ons ook helder gemaakt welke stappen we tot 2022 moeten maken om onze ambitie te verwezenlijken.”

waarborgd met strakke en meetbare afspraken over de **performance**.

Almere verbetert centrales stapsgewijs

Met deze vernieuwende iDiensten in gedachten heeft gemeente Almere de kansen en mogelijkheden verkend van wat zij een **iStadscockpit** noemen: een geïntegreerde centrale. De resultaten zijn op een roadmap geprojecteerd, met de Floriade 2022 als eindstation.

Leidend is dat de organisatie van de beheer- en bedientaken tijdens de Floriade moet staan als een huis. Daarom werkt Almere **stapsgewijs** naar het einddoel. Er zijn verschillende mijlpalen voorzien waarbij de steeds weer iets uitgebreidere en meer geïntegreerde centrale getest wordt. Ruim vóór de Floriade is er een 'go/no go'-beslissing ingepland. Er kan dan eventueel besloten worden terug te vallen op een veilige eerdere (eenvoudigere) versie. Zo zorgt Almere ervoor dat de beheer- en bedientaken voor Floriade niet in gevaar komen, want: *the show must go on*.

De integratie van de domeinen zal voor Almere in eerste instantie virtueel zijn: voor de testcases eind 2018 en in 2019 worden de drie bestaande centrales met behulp van ict gekoppeld. In een later stadium wordt bekeken of de geïntegreerde multidomein centrale in een fysiek gebouw komt (op het Floriade-terrein bijvoorbeeld) of dat de keuze valt op 'virtueel' en 'op afstand'.

Slimme oplossing voor het delen van camerabeelden

Almere heeft hoe dan ook al veel vooruitgang geboekt dankzij het programma iCentrale. Zo was de gemeente een *living lab* bij de ontwikkeling van een slimme oplossing voor het delen van camerabeelden. Met het oog op de privacy mag de afdeling Stadstoezicht namelijk niet zomaar beelden delen met (bijvoorbeeld) een verkeersmanager, hoe nuttig dat op zichzelf ook is. Een voorwaarde om te kunnen delen is dat de beelden niet mogen worden opgeslagen, maar ook dat personen onherkenbaar moeten worden gemaakt. Dat laatste is nu mogelijk dankzij de applicatie **Beeldregisseur**: slimme beeldherkennings-technologie zorgt ervoor dat alle gezichten volautomatisch en in real time 'geblurd' worden.

iCentrale en Floriade: internationale uitstraling

Met de roadmap heeft Almere de mijlpalen op weg naar Floriade uitgestippeld. Kostenbesparing is mogelijk, maar zoals de applicatie Beeldregisseur laat zien, zal er met het iCentrale-programma ook veel innovatie beschikbaar komen. Dat is interessant voor Nederlandse overheden, maar net zo goed voor overheden elders. De combinatie iCentrale en het internationale evenement Floriade krijgt daarmee een extra dimensie: gasten van heinde en ver kunnen met eigen ogen zien hoe innovatief Nederland is – niet alleen op het gebied van tuinbouw, maar ook als het gaat om slimme beheer- en bedient centrales.

Frans Jorna,
directeur Digitale stad en Innovatie,
gemeente Almere:

“De Floriade is internationaal een begrip – en ons is er alles aan gelegen om het evenement tot een succes te maken. Het programma iCentrale verkent met ons de mogelijkheden om meerdere domeinen, van verkeersmanagement en parkeren tot aan crowdcontrol, slim te integreren. Ik merk dat ze daarbij dezelfde drive hebben als wij: durf tonen en gewoon doen.”

Roadmap: Stapsgewijs naar een geïntegreerde centrale

2018	Koopzaterdag december	De domeinen Verkeersmanagement, Parkeermanagement, Brugbediening en Luchtsensoren worden gekoppeld.	Testcase: Er is één iCentrale-dashbord voor Verkeersmanagement, Parkeermanagement en Stadstoezicht.
2019	Koningsdag	Ook de domeinen Crowdmanagement en Openbaar vervoer worden gekoppeld.	Testcase: Er is één geïntegreerde beheercentrale voor Verkeersmanagement, Parkeermanagement, Stadstoezicht en Openbaar vervoer.
2020	Proef Floriade (Rondje Weerwater)	Extra sensoren gekoppeld vanuit project Rondje Weerwater. Mogelijkheden verkennen om ook logistieke domein in centrale te betrekken.	Uitgebreide proef met een geïntegreerde multidomein beheercentrale.
<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid white; padding: 5px 15px; background-color: white; color: blue; font-weight: bold;">✓ Go</div> <div style="border: 1px solid white; padding: 5px 15px; background-color: white; color: orange; font-weight: bold;">✗ No go</div> </div>			
2022	Floriade	De geïntegreerde beheercentrale voor de domeinen Verkeersmanagement, Parkeermanagement, Stadstoezicht, Openbaar vervoer en Logistiek is operationeel.	

Over het programma iCentrale

Binnen het programma iCentrale werken overheden en bedrijven aan de kwaliteit van bediencentrales. Het doel is om de service aan reizigers en bewoners te verhogen en de kosten voor decentrale overheden te verlagen.

Overheden in Nederland beschikken samen over ruim 150 verschillende centrales voor het managen van (vaar-)wegen, tunnels en openbare ruimten. De meeste zijn los van elkaar ontstaan en opgezet, en bedienen één domein. Veel provincies en grotere gemeenten hebben dan ook meerdere centrales in eigendom. De kosten van al deze losse centrales zijn fors: het gaat om naar schatting 200 miljoen euro per jaar voor heel Nederland.

Dat kan efficiënter, vonden de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht en de gemeenten Almere, Den Haag en Rotterdam. Met hulp van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat startten zij in 2016 het programma iCentrale. Dertien private partijen hebben zich bij het initiatief aangesloten.

De iCentrale-partners faciliteren drie mogelijke transities. Een decentrale overheid kan...

- 'losse', op één domein gerichte centrales integreren tot een multidomein centrale;*
- z'n lokale centrale laten samengaan met lokale centrales van collega's, zodat er een regionale centrale ontstaat;*
- de werkzaamheden in centrales als dienst afnemen van gespecialiseerde bedrijven: centrale 'as a service'.*

Het combineren van deze opties is ook mogelijk. Om de transities te faciliteren zijn er in het programma iCentrale zo'n twintig iDiensten ontwikkeld: slimme diensten die overheden ontzorgen bij hun groei naar een geïntegreerde multidomein centrale.